

18. JUNI 2020

1. UDKAST TIL SAMARBEJDSAFTALE

MELLEM DAGTILBUD OG TCBU

BØRN OG UNGE
VEJLE KOMMUNE

Indhold

Fælles værdigrundlag	2
Formål med samarbejdsaftalen	2
Rollefordeling	2
Samarbejdsstrukturer	3
Systematik	4
Den pædagogiske rådgiver	5
Faste samarbejdsfora	6
Visitationsopgaven	7
Ressourcefordeling	7
Bilag	8

Fælles værdigrundlag

Med udgangspunkt i Børne- og Ungepolitikken i Vejle Kommune understøtter denne samarbejdsaftale et børnesyn, som tror på, at alle vil og kan lære, og at børn udvikler sig i samspil med andre.

Vi vil skubbe til grænserne for fællesskabet - for vi vil inklusion. Inklusion forstås i Vejle Kommune som deltagelse i fællesskaber, der giver den enkelte værdi socialt, personligt og fagligt. Børn der oplever vanskeligheder med læring eller trivsel i fællesskabet er i udgangspunktet et anliggende for fællesskabet, og det er de voksnes ansvar at udvikle fællesskabet, så inklusion er mulig. Vi taler om vanskeligheder med læring og trivsel på en præcis, faglig og konkret måde, hvor tilgangen er, at vi forsøger at forstå barnets/børnenes perspektiver og de ressourcer og udviklingspotentialer de besidder. Vi hjælper hinanden med at udvikle og fastholde en inkluderende kultur – også sprogligt. *”Vi skal inkludere alle børn i forpligtende fællesskaber med respekt for deres forskellige forudsætninger og behov. Alle børn skal opleve, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet.”* (Det er for børn – Dagtilbuds delpolitik).

Med strategien “Fællesskab rykker – en strategisk retning for inklusion i dagtilbud og skole” og “Stærkere fællesskaber på dagtilbudsområdet” arbejdes der målrettet med at opbygge endnu stærkere lokale børnefællesskaber, hvor flere børn trives uanset forudsætninger.

Formål med samarbejdsaftalen

Formålet med en fælles samarbejdsaftale mellem Dagtilbud og TCBU er at skabe et fælles fundament, som sikrer, at understøttelsen og samarbejdet mellem dagtilbuddet og TCBU er af høj faglig kvalitet. Aftalen skal signalere, at vi forpligter os på et fælles ansvar og en fælles retning – som vi vil sammen. Aftalen omhandler samarbejdet i almene daginstitutioner, men TCBU betjener også dagplejen, specialtilbud og bistår ved visitation til Solen og dobbeltdagpleje. Aftalen har særligt fokus på funktionen som pædagogisk rådgiver, da dette er en ny funktion i TCBU og da den er dagtilbuddets primære faggruppe i samarbejdet.

Rollefordeling

I samarbejdet indtager parterne forskellige roller:

Daginstitutionernes rolle

Daginstitutionerne har ansvar for at skabe stærke, differentierede og inkluderende børnefællesskaber. I det ligger en systematisk indsats med fokus på både det forebyggende, det foregribende og det indgribende niveau. Daginstitutionslederen er koordinator og omdrejningspunktet for samarbejdet om barnet/børnene og forældrene.

Daginstitutionernes primære rolle er:

- Implementere den styrkede pædagogiske læringsplan
- Prioritere opbyggelsen af en tydelig og kompetent AKT-funktion
- Prioritere opbyggelsen af en tydelig og kompetent funktion som sprogangsvarlig

- Sikre organisering af og samarbejde i det samlede ressourcesteam, der, udover AKT-funktionen, indeholder de sprogansvarlige og andre relevante ressourcepædagoger.
- Forældresamarbejde
- Sprogvurderinger
- Kontakten til skolen i forbindelse med overgange

TCBU's rolle og opgave

Opgaven for TCBU er at bidrage til, at ledere, ressourceteams, pædagoger og pædagogmedhjælpere kan lykkes med kerneopgaven og skabe inkluderende børnefællesskaber. TCBU understøtter den enkelte daginstitutioners faglige kapacitet med særligt fokus på specialpædagogiske kompetencer og børnefællesskaber.

Samarbejdet tager udgangspunkt i notatet "*AKT-funktionen i daginstitutionerne*", "*Funktionsbeskrivelse for sprogansvarlige*" og strategien "*Stærkere fællesskaber på dagtilbudsområdet*". TCBU har ansvar for:

- Understøtte AKT-funktionen og de sprogansvarlige gennem løbende rådgivning og sparring
- Understøtte at fagprofessionelle kan lykkes i deres pædagogiske arbejde
- Medvirke til faglig vurdering af visitation til Solen, minigrupper og dobbelt dagpleje
- Medvirke til faglig vurdering af visitation til midlertidig opnormering omkring børn med fysiske handicap eller diagnosticeret somatisk sygdom
- Understøtte generel udvikling af den pædagogiske praksis – herunder i forlængelse af tilsyn

Dagtilbud – forvaltningens opgave

- Understøtte og koordinere samarbejdet mellem daginstitutionerne og TCBU
- Føre pædagogisk tilsyn med daginstitutionerne og med særligt fokus på om der er behov for udvikling af inklusion og fællesskab i de pædagogiske læringsmiljøer i samarbejde med TCBU og den enkelte daginstitution
- Ansvarlig for visitation til Solen, minigrupper og dobbelt dagpleje
- Ansvarlig for visitation til midlertidig opnormering omkring børn med fysiske handicap eller diagnosticeret somatisk sygdom
- Ansvarlig for faglig udvikling af almene(?) og specialiserede tilbud

Samarbejdsstrukturer

Der er oprettet et dialogforum med repræsentanter fra daginstitutionslederne, dagtilbudsforvaltningen og TCBU's ledelse. Forummet er omdrejningspunktet for den overordnede dialog mellem institutionslederniveauet og TCBU. Herudover er der løbende samarbejds møder mellem dagtilbudsforvaltningen og TCBU's ledelse. Der kan også arrangeres dialog- og orienteringsmøder for hele dagtilbudsledergruppen. (man kunne overveje om de årlige dialogmøder, som TCBU afholder, skulle planlægges i et samarbejde med forvaltningen)

For at lykkes med opgaven lokalt, er daginstitutionernes ledelse, AKT og sprogansvarlige helt centrale samarbejdspartnere for TCBU. Vigtigst er naturligvis, at rammerne udfyldes med høj faglig

ekspertise og evne til at inspirere hinanden i et samarbejde om udvikling og fastholdelse af inkluderende fællesskaber.

Samarbejdet skal desuden afspejle daginstitutionernes lokale behov. Derfor er det centralt, at der foregår en løbende dialog og forventningsafstemning mellem institutionernes ledelse og de medarbejdere fra TCBU, der samarbejder med institutionerne.

Her har den pædagogiske rådgiver en særlig rolle i forhold til at koordinere og være tovholder for samarbejdsfladerne mellem institutionen og TCBU. Hver institution har en pædagogisk rådgiver tilknyttet, der fungerer som fast og tilgængelig sparringspartner for ledelsen og ressourceteamet, og som kan være kontaktpersonen til det tværfaglige samarbejde med TCBU.

Der afholdes en årlig forventningsafstemning af rammerne for samarbejdet. Det vil ske i den enkelte daginstitution mellem daginstitutionens ledelse og distriktsleder samt betjenende medarbejdere fra TCBU. Dagtilbuds konsulenter for ledelse og pædagogik kan deltage i møderne efter behov. Det løbende samarbejde koordineres på prioriterings- og koordineringsmøder, der er beskrevet nedenfor.

Systematik

Der tilstræbes en systematisk progressiv tilgang i samarbejdet. Systematik styrker den forebyggende indsats, og er samtidig grundlaget for overblik og prioritering af fælles ressourcer.

I notatet "*AKT-funktionen i daginstitutionerne*"¹ er der beskrevet tre overordnede niveauer i AKT-arbejdet. Det forebyggende (grøn), det foregribende (gul) og det indgribende niveau (rød). Det forebyggende niveau er rettet mod inklusion og stærkere fællesskaber for alle børn. Det foregribende niveau er indsatsen for børn/børnefællesskaber med særlige behov i institutionen. Det indgribende niveau omhandler børn og familier, hvor der er behov for en særlig indsats.

Rød, gul, grøn perspektiv anvendes som struktur i den fortløbende dialog:

- Grøn felt: Almindelige pædagogiske indsatser udføres af daginstitutionen i det grønne felt. Indsatsen kan understøttes af TCBU, f.eks. i udvikling af det pædagogiske miljø i hele eller dele af institutionen.
- Gul felt: Daginstitutionen handler selv ved begyndende vanskeligheder for et barn eller en børnegruppe, altså børn i det gule felt. TCBU kan inddrages med henblik på sparring og eventuel iværksættelse af et (konsultativt) forløb, fx om dynamikkerne i børnefællesskabet.
- Rød felt: Det indgribende niveau, hvor TCBU vil være involveret. Indsatser i det røde felt bygger oven på tidligere indsatser, som de er beskrevet og evalueret i handleplanen. Indsatser fra TCBU kan fx være et forløb omhandlende faglig sparring på den pædagogiske praksis, det kan være en individuel udredning af oplevede udfordringer med et enkelt barn eller det kan fx være understøttelse af forældresamarbejdet.

Handleplan

¹ Jf. AKT-funktionen i daginstitutionerne, Vejle kommune, Dagtilbudsafdelingen 2016

Når TCBU inddrages for at kvalificere eller understøtte indsatsen i arbejdet med de inkluderende læringsmiljøer tager samarbejdet udgangspunkt i handleplanen. Handleplanen beskriver på en konkret, afgrænset og tydelig måde hvilke vanskeligheder, der opleves i pædagogisk praksis og hvilke aftaler, der er lavet om mål og indsatser. Der følges op på indsatsernes effekt og det skal fremgå af en kronologisk tidslinje i handleplanen, hvilke pædagogiske og øvrige indsatser, der har været iværksat for at afhjælpe vanskelighederne, hvordan og hvor længe de har været iværksat, samt hvilken virkning disse indsatser vurderes at have haft. Dette for at sikre den nødvendige progression og systematik i arbejdet.

Forløb

Tværfagligt Center udbyder, i samarbejde med daginstitutionen, forløb til udvikling af pædagogisk inkluderende praksis. Et forløb besluttet på koordinerings- og prioriteringsmøde, hvor der samtidigt prioriteres i forhold til øvrige samarbejdsopgaver i daginstitutionen/Dagtilbud som helhed. Et forløb kan indeholde forskellige aktiviteter og handlinger, som konkret vil blive aftalt nærmere i hvert enkelt tilfælde.

Den pædagogiske rådgiver

Den pædagogiske rådgivers rolle er at understøtte den enkelte daginstitutionens arbejde med at udvikle børnefællesskaber, og derigennem skabe lokal kapacitetsopbygning gennem fagligt fokus på børnemiljøer. Indgangen kan ofte være på baggrund af oplevede specifikke individuelle vanskeligheder hos enkelte børn eller et enkelt barn.

Den pædagogiske rådgiver supplerer AKT-indsatsen i daginstitutionen ved at tilbyde:

- Praksisnær guidning og deltagelse i praksis med det formål at udvikle og kvalificere pædagogteamets tilgang til børnegruppen, organiseringen og/eller de anvendte pædagogiske metoder.
- Observationer og beskrivelser af børnegruppen/barnets udvikling og behov ud fra praksis og det pædagogiske miljø omkring gruppen/barnet. Vi ved, at kapacitetsopbygningen sker, når der er nysgerrighed på egen praksis og der er en stærk evalueringskultur.
- Rådgivning og sparring om børns udvikling, samt pædagogisk og specialpædagogisk viden og metoder.
- Pædagogisk vurdering til brug for eksempelvis visitation til midlertidig opnormering, dobbelt dagplejeplads, minigrupper eller en specialbørnehaveplads.

Den pædagogiske rådgiver kan bistå AKT-funktionen gennem data- og erfaringsopsamling og bidrag til udarbejdelse af handleplaner, som er væsentlige brikker i opbyggelsen af en stærk evalueringskultur.

Den pædagogiske rådgiver deltager som udgangspunkt i konsultationer og er koordinerende kontaktperson til TCBU's øvrige medarbejdere. Det er daginstitutionen, der har ansvar for forældre-samarbejdet, men den pædagogiske rådgiver kan også give sparring og være deltagende i samarbejdet for at understøtte eksempelvis AKT-indsatsen.

Den pædagogiske rådgiver tilbyder tilgængelig, praksisnær vejledning til ledelse, personale og resourcepersoner. Det er sparring tæt på i hverdagen, hvor sparring både kan gives i forhold til styrkelse af det pædagogiske grundlag - børnefælleskaber, børn i udsatte positioner, leg og læring, kommunikation og struktur.

Den pædagogiske rådgiver tilbyder også sparring, der kan bidrage til at styrke den pædagogiske praksis: struktur, indretning, positionering, systematik og refleksion. Den pædagogiske rådgiver kan fx også byde ind med oplæg til eksempelvis personalemøder eller forældremøder. Ligeledes kan den pædagogiske rådgiver formidle kontakt til andre TCBU-medarbejdere med særlige kompetencer eller vidensfelter, som er efterspurgt i institutionen.

Pædagogiske forløb

Den pædagogiske rådgiver tilbyder også at indgå i forløb, som understøtter det pædagogiske grundlag, eksempelvis i forhold til den nye styrkede pædagogiske læreplan. Det vil i praksis altid ske i samarbejde med det pædagogiske personale. Forløbene vil typisk være kortere forløb a 4-8 uger og have praksisnær karakter. Forløbene tilrettelægges fleksibelt og tager afsæt i den lokale kontekst. Emner i forløb kan være affektregulering, følelsesmæssig udvikling, sprogudvikling, motorik m.m. Forløbene kan også tilrettelægges i samarbejde med tværfaglige kolleger fra TCBU.

Endelig har TCBU afsat et årsværk til pædagogisk rådgivning med specialpædagogiske kompetencer inden for handicap og som medvirker til faglig vurdering af behov for midlertidig opnormering og/eller visitation til Solen, dobbelt dagpleje samt minigrupper.

Faste samarbejdsfora

Prioriterings- og koordineringsmøder

Møde mellem pædagogisk rådgiver og ledelse og AKT/ressourceteam i hvert dagtilbud. Andre kan deltage fast eller ad hoc, hvis det skønnes nødvendigt. Møderne afholdes hver 4-12 uger, hvor indsatser prioriteres i samarbejdet på baggrund af systematik og handleplaner.

Åben dør

TCBU tilbyder Åben Dør for institutionens medarbejdere, hvor der gives mulighed for at drøfte faglige udfordringer med én eller flere af TCBU's øvrige faggrupper - socialfaglig rådgiver, psykologisk rådgiver, tale- og hørekonsulent og fysio- og ergoterapeut i mere uformelle rammer end fx konsultationen. Forældre kan efter aftale deltage. Hvis forældrene ikke ønsker at deltage, skal forældrenes samtykke til at drøfte enkeltbørn indhentes. Konkrete børnesager kan også drøftes anonymt, men der opfordres til, at der indhentes samtykke fra forældrene. Det er op til drøftelser mellem institutionens ledelse og TCBU på det årlige forventningsafstemningsmøde at afgøre, om der skal være Åben dør, hvordan den i givet fald skal tilrettelægges, eller om ressourcerne skal prioriteres til andre indsatser i samarbejdet.

Konsultation

Konsultation anvendes til at drøfte den pædagogiske praksis i institutionen og inspirere til at anske problemstillingen på ny og sammen udvikle tiltag til praksis. Konsultationen skal betragtes som et læringsrum, hvor lokal viden mødes med ekstern viden.

Som udgangspunkt deltager forældre i konsultationen, når der drøftes enkeltbørn. Hvis forældrene ikke ønsker at deltage, kan forældrenes samtykke til at drøfte bekymringen indhentes og efterfølgende orienterer daginstitutionen forældrene om resultatet af drøftelsen. Fra TCBU deltager den pædagogiske rådgiver som udgangspunkt. Derudover kan følgende deltage: socialfaglig rådgiver, tale/hørekonsulent, psykologisk rådgiver, fysio-ergoterapeut eller sundhedsplejersken.

Daginstitutionslederen er mødeleder og vurderer i samarbejde med den pædagogiske rådgiver, på prioriterings- og koordineringsmøde, hvilke fagpersoner, der er relevante deltagere i forhold til problemstillingen. Daginstitutionslederen udsender dagsorden og udfyldt konsultationsskema til relevante aktører senest 14 dage før mødets afholdelse og sikrer, at der tages referat fra mødet, og at det journaliseres.

Visitationsopgaven

Hvis et barn efter målrettet pædagogisk indsats i daginstitutionen og med understøttelse fra TCBU fortsat ikke trives og udvikler sig hensigtsmæssigt, og det vurderes, at barnets vanskeligheder kræver specialiseret pædagogisk viden og praksis for at skabe trivsel og udvikling, kan barnet visiteres til dobbelt dagpleje, minigruppe eller Solen.

Desuden kan daginstitutionen søge midlertidig opnormering til børn med fysisk handicap eller diagnosticeret somatisk sygdom, hvor barnets behov ikke udelukkende kan løses pædagogisk.

Det er altid daginstitutionslederen, der indstiller til visitation. TCBU bistår med faglig udredning og beskriver, med baggrund i handleplanen, iværksatte pædagogiske tiltag og hvilken effekt det har haft for barnets udvikling, til visitationsudvalget.

Det er visitationsudvalget, der træffer afgørelse om hvorvidt indstillingen imødekommes og hvilken støtte eller specialtilbud, der kan tilbydes.

Ressourcefordeling

Den pædagogiske rådgiver giver sparring efter behov, idet omfanget kan begrænses af dennes samlede opgavemængde. Derudover deltager rådgiveren i observation, praksisdeltagelse, mødeaktiviteter, Åben Dør og konsultation i de daginstitutioner vedkommende betjener i det omfang, der er aftalt.

Længerevarende forløb skal godkendes af TCBU's distriktsleder. Det skal muliggøre en ressourcestyring på tværs af institutionerne og muliggør også, at TCBU kan understøtte indsatser med flere ressourcer – eksempelvis, at der til et afgrænset forløb i en daginstitution kobles yderligere en pædagogisk rådgiver på opgaven.

Prioriteringen på tværs skal sikre, at daginstitutioner, der i perioder står med særlige udfordringer i det pædagogiske miljø, kan tilgodeses. Denne prioritering drøftes løbende mellem TCBU's ledelse og dagtilbudsadministrationen.

Bilag

Bilag 1 til samarbejdsaftalen: Faggrupperne - nærmere intro til den nye pædagogfunktion samt kort beskrivelse af andre faggrupper

Bilag 2: Skabelon til handleplan + indsatsmodel (Hvornår og hvordan kalder vi på TCBU)

Bilag 3: Eksempler på forskellige forløb, som vi har på 'hylderne' lige nu

Evt. Bilag 4 til samarbejdsaftalen: Samarbejde omkring tilsyn – beskrivelse af roller, ressourcer